

Orijinal Soru: Klinik Bilimler 177

177. İki gündür olan ateş, boğaz ağrısı, stridor, öksürük ve kanlı burun akıntısı yakınmalarıyla getirilen 9 yaşındaki erkek çocuğun fizik incelemesinde yumuşak damak ve tonsillerin üzerinde gri renkte membran ve boynunda yaygın şişlik olduğu görülüyor. Öyküsünden en son 4 aylıkken aşı yapıldığı, altta yatan herhangi bir hastalığının olmadığı öğreniliyor. Solunum yolu obstrüksiyonu değerlendirmesi için Kulak-Burun-Boğaz Hastalıkları konsültasyonu isteniyor.

Konsültasyon bekleyen bu çocuk için aşağıdaki yaklaşımlardan hangisinin ilk olarak tercih edilmesi en uygundur?

- A) Eritromisin başlanması
- B) Difteri antitoksini yapılması
- C) Sefalekssin başlanması
- D) Difteri-tetanoz aşısı yapılması
- E) Prokain penisilin G başlanması

Doğru Cevap: B

DERS NOTLARIMIZDAN REFERANSLAR

(Bu referanslar; soru kitabı Tüm Tus Soruları, Kamp notlarımız ya da non spesifik slaytlardan DEĞİL, sadece güncel ders notlarımızdan verilmiştir. Bu notları şubelerimizde kolayca edinip, referansları kontrol edebilirsiniz.)

TUS HAZIRLIK MERKEZLERİ

115

SPORSUZ GRAM POZİTİF AEROP BASİLLER

CORYNEBACTERIUM DIPHTHERIAE

- Kapsülsüz, hareketsiz, **aerop** gram pozitif basildir.
- Hücre duvarında bulunan **kord faktörü**, proteolitik enzim ve nöraminidaz solunum yollarında tutunmada önemli rol oynar.
- Hücre duvarında Mycobacterium tuberculosis gibi **arabinogalakattan** ve **mikolik asit** bulundurur. Bu bakterideki mikolik asit zincirleri oldukça kısadır, bu nedenle **aside rezistan boyanmaz**.
- Metakromatik cisimcikleri (**Babes Ernst granülleri**) belirgindir.
- Toksin yapımı **beta faj** kontrolündedir aynı zamanda belirli bir oranda demir varlığına ihtiyaç duyar.
- Toksin özellikle kalp hücresi ve nöronların yüzeyinde bulunan **heparin bağlayan epidermal büyüme faktörüne (CD9)** tutunur.
- Toksin protein sentezini önleyerek etki eder. Bu etkisini Elongasyon faktör-2 (**EF-2**) (tRNA translokaz) **inhibisyonu** ile sağlar. Bu etki **P. aeruginosa ekzotoksin -A** etkisiyle aynıdır.

Klinik tablolar

- > **Boğaz difterisi:** Özellikle **2-8 yaş arası çocuklarda** görülen, ekzotoksinle oluşan ve **kısa inkübasyon** süresine sahip (2-4 gün) hastalıktır. **Sadece insanlarda** enfeksiyona neden olmaktadır. Boğazda kaldırılmaya çalışılınca **kanayan gri beyaz yalancı membranlar** (pseudomembran) izlenir. Servikal lenf bezlerindeki büyüme sonrası **boğa boynu** görüntüsü ortaya çıkar. Hafif bir ateş izlenir ya da **ateş görülmez**. Genelde yumuşak damak felcine bağlı besinlerin ve suyun burundan gelmesi saptanabilir.
- > Burun, yara, vulva-vagina difterisi olabilir.
- > Toksin tüm vücudu etkileyebilir fakat **miyokardit, nöropati** (kranial nöropati, periferik nörit, motor defekt, total paralizi) ve **tübüler nekroz** en sık oluşan komplikasyonlardır.
- > 3.-7. haftalarda **paralitik komplikasyonlar** gelişir. Ölüm, toksemi ve paralitik komplikasyonlardır. Paralitik komplikasyonlar, nöral tutulumlar sonucunda 3. haftadan itibaren başlar. Kalıcı değildir, motor tarzdadır.
- > Hastalığın 3. haftasında, hım hım konuşma ile özel palatum paralizisi
- > Hastalığın 5. haftasında akomodasyon paralizisi
- > Hastalığın 7. haftasında ise kalp, farinks, larinks, diyafragma, periferik sinirlerde paralizi gelişir.

Tanı

- > Membranların Gram, **Neisser** boyamasında tipik bakterilerin görünmesi yardımcıdır. Sitoplazmada metakromatik cisimcikleri (**Babes Ernst granülleri**) belirgindir.
- > Serumlu besiyerlerinde (**Löffler by**) iyi ürer.
- > **Tellüritli (Tinsdale) besiyerlerinde** siyah koloniler oluşturur. Koloni yapıları ile

Klinik Bilimler 177. soru

Tusdata Mikrobiyoloji Ders Notu 1. Fasikül Sayfa 115

- > Kişinin difteriye bağışıklığı **Schick testi** ile araştırılabilir.

Tedavi

- > Asıl tedavi **anti-toksin** tedavisidir. Antitoksin dozu **yerleşim yeri ve klinik bulgulara** göre ayarlanır. Antibiyotik olarak **penisilin, eritromisin** tercih edilebilir.
- > Rutin aşı programında karma aşı içinde bulunur (DBT: Difteri Boğmaca Tetanoz). Sonra 10 yılda bir tetanoz toksoidi ile beraber rapel uygulanır (**Td**).

İLGİLİ NOTLAR

Difteri ekzotoksijenik bir hastalıktır. Tedavide, tanı koyulur koyulmaz hücre düzeyindeki patolojinin yegane nedeni olan toksini hedefleyecek, nötralize edeceksiniz. Ne ile? Anti-toksin ile. Bunu garantiye aldıktan sonra gönül rahatlığıyla, yeni toksin üretmesin diye suçluya (bakteriye) saldırabilirsiniz. Önce toksin sonra bakteri...

Bu soru hakkında daha fazla referansımızı görmek için www.tusdata.com'u ziyaret ediniz.

Tedavi:

- Mümkün olan en kısa sürede tek doz halinde **antitoksin** uygulanır. Antitoksin dolaşımdaki toksinleri nötralize eder. Heterologdur; at, siğir veya koyundan hazırlanmıştır. Bu nedenle anafilaksi riski taşır. **Toksinin dozunu, sergilenen klinik tablo belirler**; yaş, kilo gibi faktörler dikkate alınmaz.
- Enfeksiyonu geçirenler, tetanozda da olduğu gibi, yeterli bağişıklığı kazanamazlar. **Hastalığı geçirenlerin de aşılanmaları** gereklidir.
- Hastalara 14 gün süreyle **penisilin** tedavisi de uygulanmalıdır. Bu tedaviden sonra üremenin devam etmesi durumunda ya da sadece taşıyıcı olduğu saptananlara 10 gün **eritromisin** tedavisi verilir.

Korunma:

Toksinden elde edilmiş **toksoid aşıları** vardır.

- Bebeklerin primer immünizasyonu 2-4-6-15 veya 18. aylarda DaBT ile yapılır. Altı yaşındaki DaBT rapelinden sonra 10 yılda bir Td ile sürdürülür.
- Aşısız >7 yaş bireylere ise 0 (Tdap)-1 (Td) ve 6. aylarda (Td) olmak üzere üç dozluk primer aşılamayı izleyen her 10 yılda bir Td ile güçlendirme dozu uygulanmalıdır. Aşı enfeksiyonu değil, sadece toksemik tabloyu önler.
- **Difteri aşısının mutlak kontrendikasyonları**; ilk dozdan sonraki **nörolojik komplikasyonlar** ve **ciddi allerjik reaksiyonlardır**.
- **Temaslıların profilaksisinde** tek doz **benzatin penisilin-G** ya da 10 gün **eritromisin** kullanılır. Immnizasyonu kuşkulu olanlar ya da eksik uygulananlar aşı programına alınır. Daha önce aşılı olsalar da **beş yıldır aşı yapılmamış olanlara yaşa uygun bir doz aşı** uygulanır.

CORYNEBACTERIUM JEIKEIUM (ESKİ JK GRUP)

Etken:

Cilt florasında bulunur.

Klinik zellikler:

Fırsatçı hastane enfeksiyonu etkenidir. Neoplazmı bulunan, kemik iliği transplantasyonu yapılmış ve/veya ntropeni olan olgularda **kateter enfeksiyonları**, **pnömoni** ve **yara enfeksiyonlarına** neden olabilir.

TEDAVİ:

Diğer çoğu gram pozitif basilin aksine **makrolidlere, sefalosporin ve penisilinlere dirençlidir**. **Glikopeptidlere (seçilecek ilk ilaç)**, siprofloksasine ve tetrasiklinlere duyarlıdır.

CORYNEBACTERIUM UREALYTICUM

Etken:

Normal florada bulunmaz. reyi kullanan bir bakteri olduğu için ortamı alkalileştirir.

Klinik zellikler:

Immn sistemi baskılanmış, yoğun antibiyotik kullanan ya da altta yatan üriner sistem patolojileri gibi kolaylaştırıcı faktörlerin varlığında üriner enfeksiyonlara ve **sitruvid taşlarına** neden olur.

Tedavi:

Çoklu antibiyotik direnci nedeniyle vankomisin veya teikoplanin kullanılır.

Difteri ekzotoksijenik bir hastalıktır. Tedavide, tanı koyulur koyulmaz hücre düzeyindeki patolojinin yegane nedeni olan toksini hedefleyecek, nötralize edeceksiniz. Ne ile? Anti-toksin ile. Bunu garantiye aldıktan sonra gönül rahatlığıyla, yeni toksin retmesin diye suçluya (bakteriye) saldırabilirsiniz. nce toksin sonra bakteri...